

У Ирина жестокостта не изглежда същностно заложена, но в крайна сметка развитието на характера ѝ я довежда до същия резултат. Самоизобличавайки се, във втората част на „Тютюн“ тя стига до идентифицирането си с Борис и фон Гайер тъкмо по линията на жестокостта: фон Гайер е *„покварен, студен и жесток като нея“* (16).

Покрай традиционната символика за назоваване на целия сложен психологически комплекс, който се съдържа в „тъмната“ страна на архетипа Деметра-Кора, Димов използва и семантемата *„левантинско“*. „Левантинското“ се появява още в „Поручик Бенц“. Първоначално то характеризира единствено Силви - *„едрата и чернокоса левантинска слугиня, която Петрашеви бяха довели от Цариград“* (ПБ, 145) и която следва господарката си мълчаливо, дискретно, незабелязано като нейна сянка. С развитието на романовото действие обаче „левантинското“ се проявява и у самата Елена, при което текстът ни подсказва, че то винаги ѝ е било присъщо: лицето ѝ *„излъчваше по-ярко левантинския си чар, в който трептеше сладострастие, меланхолия и отпуснатост“* (ПБ, 161). На въпроса откъде Елена Петрашева е носител на левантинското, романът ни дава доста общ и неубедителен отговор: наистина, тя е живяла в Цариград до четиринайсетгодишната си възраст, но като дете на български генерал и францужойка не е „етнико-географски“ свързана с „Левант“ - Близкия изток. Характерологичният смисъл, който Димов влага в „левантинското“, можем да изведем от контекста на употребата му: той препраща към **ориенталската леност** на Елена, реплика на *„маската на левантинско спокойствие“* (208) у прислужницата ѝ; към онова *„източно безделие“*, *„в което човек потъва с някакво сладостно самоунищожение на волята си“* и което се оказва заразително дори за хладния, разсъдъчен Бенц. Когато любовта на двамата се оказва под знака на левантинското, Елена бива изцяло обсебена от този аспект на характера си: от носителка на *„левантински чар“* (161) тя се превръща в *„левантинско момиче“* (223), у което мекотата и *„тая отпуснатост в гласа, в движенията, в израза на цялостната ѝ личност“* придобива *„странен и жесток облик“* (211).

В „Осъдени души“ левантинското е изолирано в епизодичния образ на Жоржет Киди - жената, заради която Луис Ромеро тръгва по пътя на порока. Тук то е огрубен етикет на девалвираната женственост. *„Тя бе левантинка, с неопределена*